

Мирончук З.П.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування
Львівського національного аграрного університету, м. Дубляни

ЕКОЛОГІЧНИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТА ЙОГО РОЗВИТОК

Поняття екологічного бухгалтерського обліку сьогодні ще не набуло остаточного осмислення і логічної завершеності як комплексно сформована система знань в економічній теорії та практиці. Але безсумнівно, він має стати частиною управлінського обліку.

В Україні у регулюванні ведення бухгалтерського обліку та складання звітності екологічні аспекти враховуються на жаль частково, це пов'язано з тим, що в нашій країні ще не розроблені такі організаційні заходи, які б враховували першочергову необхідність досягнення природно-екологічної рівноваги та розвитку народного господарства. Для підприємств характерним є первісне накопичення капіталу та орієнтація на отримання прибутку. При цьому екологічних вимог не завжди дотримуються.

Термін «екологічний облік» різними авторами має різний зміст.

На національному рівні він тлумачиться як облік щодо фізичних запасів природних ресурсів, вартісної оцінки, деградації навколишнього природного середовища і відповідних витрат на природоохоронні заходи.

На рівні підприємств облік природоохоронної діяльності може бути використаний у контексті методик управлінського та фінансового обліку з метою подання зовнішньої звітності, а також аналізу фізичних витрат сировини з методу «витрати - випуск».

Успішні результати екологічної діяльності сільськогосподарських підприємств залежать від безперервності прийняття зважених і послідовних рішень його керівників, кожне з яких ґрунтується на існуючій інформаційній базі і в підсумку зумовлює кращий або гірший вплив на навколишнє природне середовище.

Позитивним чинником у цьому є включення екологічної діяльності в систему бухгалтерського обліку і контролю.

В Україні поліпшення стану природного середовища та використання природних ресурсів можливе тільки за умови державної підтримки та регулювання цих процесів, особливо в умовах формування ринкових відносин, економічної свободи і безвідповідальності господарських структур та правового безчинства, який поки що панує у свідомості підприємців.

Важливим засобом державного регулювання мають стати державні програми охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів.

Варто зазначити, що у зарубіжних країнах набагато активніше відбуваються процеси екологізації обліку в системі управління підприємством.

Отже, традиційний бухгалтерський облік на сучасному етапі розвитку не є придатним для адекватного врахування екологічних впливів підприємства і виконання функцій екологічно свідомого управління і контролю.

Таким чином, перспективним та надзвичайно важливим з точки зору національної безпеки напрямом розвитку бухгалтерського обліку є врахування екологічних витрат.

Розширення меж традиційного бухгалтерського обліку створить умови для більш повного врахування ступеню впливу діяльності суб'єктів господарювання на навколишнє середовище.

А це, в свою чергу, дозволить своєчасно приймати обґрунтовані управлінські рішення стосовно запобігання негативним тенденціям розвитку підприємств та економіки нашої держави.